
SAMENWERKING ONDERWIJS EN JEUGDZORGPARTNERS

WHITEPAPER

050 - 3098888
info@renn4.nl
www.renn4.nl

Postadres
Postbus 809 I
9702 KB GRONINGEN

RENN4

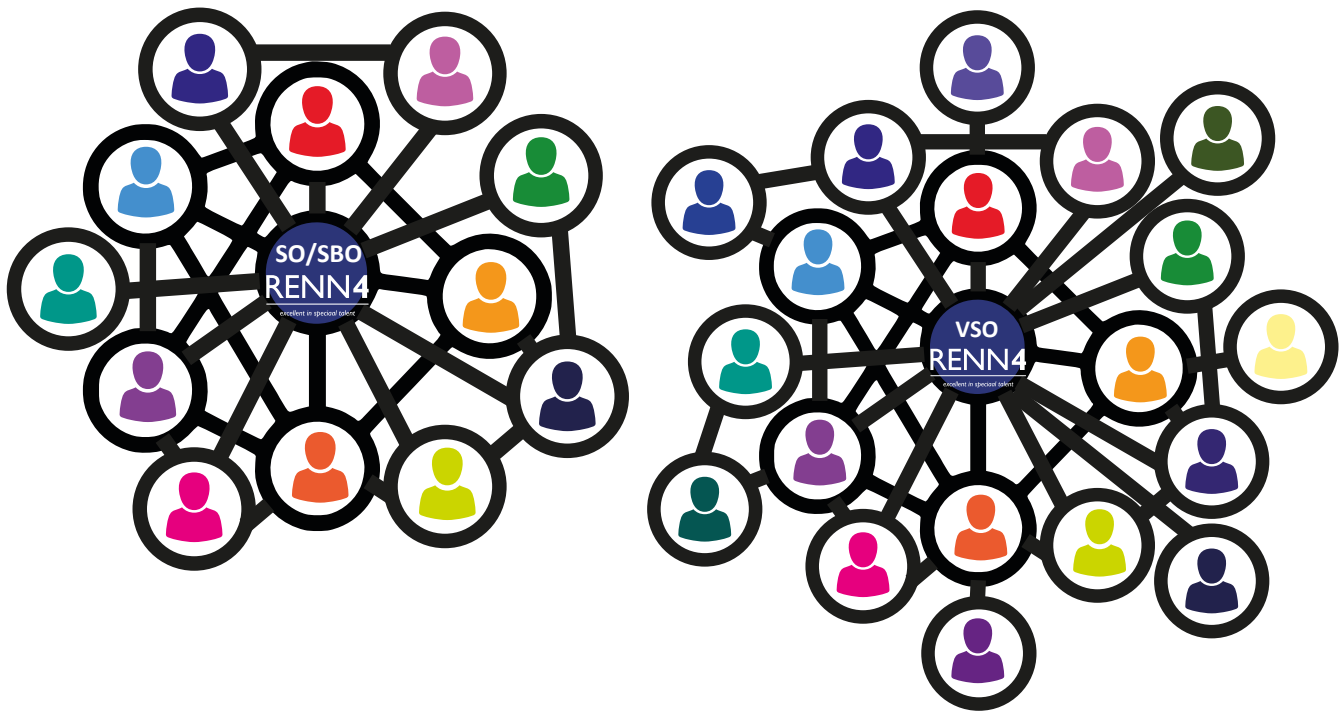
excellent in speciaal talent

Anke de Boer, Hanneloes Schleurholts, Ivonne Douma
Onderzoeksacademie RENN4, december 2021

Inleiding

Stel u bent leerkracht op een school voor speciaal onderwijs. In uw klas zitten 14 leerlingen. Meer dan de helft heeft extra ondersteuning nodig vanuit de jeugdzorg. Soms omdat het thuis niet zo lekker loopt. Soms omdat er traumatische ervaringen zijn op het gebied van naar school gaan of anderszins of omdat de leerling te kampen heeft met gedragsproblematiek of psychische problemen. Gemiddeld gezien heeft u dan contact met 12 verschillende aanbieders van jeugdzorg. Dat kan gaan van kleine particulier tot grote zorginstelling en alles wat daartussenin zit. Op een school voor Voortgezet Speciaal Onderwijs gaat het gemiddeld zelfs om 19 verschillende jeugdzorgpartners. U wil het beste voor al uw leerlingen, maar vraagt zich vertwijfeld af of deze samenwerkingen het meest effectief en efficiënt zijn.

Precies dat vroegen de leerkrachten en collega's van onderwijsadvies en -onderzoek van RENN4 zich ook af. Reden om nader onderzoek te doen! In hoofdstuk 1 leest u meer over de aanleiding van het onderzoek en in hoofdstuk 2 gaan we in op de achtergrond van het onderzoek. In hoofdstuk 3 vindt u een verkorte weergave van de resultaten. Het volledige onderzoeksrapport is desgewenst op te vragen via info@renn4.nl o.v.v. Onderzoeksrapport samenwerking onderwijs en jeugdzorgpartners.

H1. Aanleiding

Uit een eerste analyse bleek niet alleen dat er per school ontzettend veel verschillende jeugdzorgpartners zijn, maar dat ook de werkwijze van de samenwerkingsvorm verschillend is per samenwerkingsverband, per school en jeugdzorgpartner. Het versterken van de samenwerking is een speerpunt van RENN4. Een goed afgestemde samenwerking tussen onderwijs en jeugdzorgpartners zorgt dat er preventief en adequaat gehandeld wordt ten aanzien van de leerling en zijn systeem.

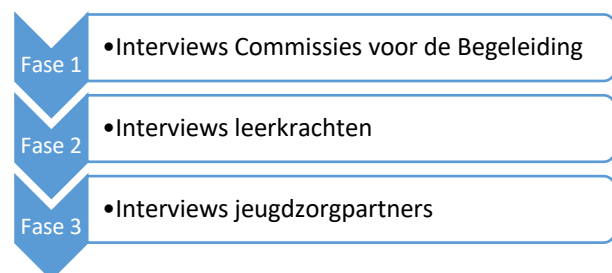
In dit whitepaper worden aanbevelingen gedaan voor het versterken en verbeteren van de samenwerking tussen onderwijs en jeugdzorgpartners. De informatie is gebaseerd op een onderzoek dat is uitgevoerd onder alle Commissies voor de Begeleiding, het onderwijs van RENN4 (SBO/SO, en VSO) en betrokken jeugdzorgpartners.

H2. Achtergrond

De samenwerking tussen onderwijs en jeugdzorgpartners is een van de speerpunten in het meerjarenbeleidsplan van RENN4 (2019-2023). Om meer zicht te krijgen op de onderlinge samenwerking is er een onderzoek uitgevoerd. Vragen die hierin centraal stonden waren: Hoe ziet de samenwerking er op concreet niveau uit, wat gaat goed, hoe kan dat wat al goed gaat nog verder worden verbeterd, wat gaat niet goed en hoe kan dat worden verbeterd?

Onderzoeksfases

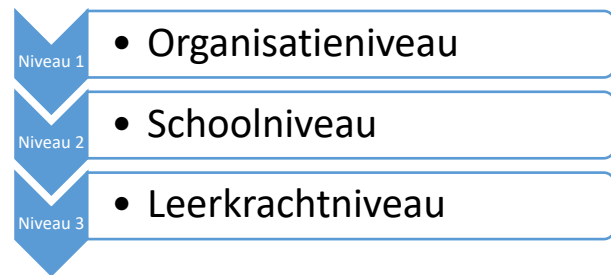
Het onderzoek bestond uit 3 fases. De *eerste fase* bestond uit een interviewronde met alle Commissies voor de Begeleiding van alle RENN4 scholen. Het doel was om vanuit een overstijgend perspectief de samenwerking in kaart te brengen. Vervolgens zijn de ervaringen op dit gebied opgehaald bij de betrokkenen in de praktijk. In de *tweede fase* zijn leerkrachten van RENN4 scholen geïnterviewd (zowel SBO/SO als VSO). De betrokken leerkrachten is gevraagd om contact op te nemen met een samenwerkingsrelatie binnen de jeugdzorg, dit om te informeren of zij deel wilden nemen aan de interviewrondes met de jeugdzorgpartners. In de *derde fase* is er gesproken met de betrokken jeugdzorgpartners.

In alle fases is gebruik gemaakt van een semigestructureerd interview (opgesteld vanuit de literatuur naar bevorderende- en belemmerende factoren binnen de samenwerking tussen onderwijs en zorg). De belangrijkste aanbevelingen op basis van de resultaten worden hieronder per niveau weergegeven.

H3. Resultaten

Hieronder staat de kern van de resultaten beschreven met belangrijke factoren die invloed uitoefenen op de effectiviteit en de efficiëntie van een samenwerking tussen onderwijs en jeugdzorgpartners. Deze resultaten komen uit alle drie de fases die zijn uitgevoerd. De resultaten zijn gestructureerd op verschillende niveaus: Organisatieniveau, schoolniveau en leerkrachtniveau.

Organisatieniveau

- Korte lijnen, aanwezigheid en zichtbaarheid in de school en stabiliteit in personele bezetting zijn belangrijk voor een goede samenwerking.
- Minder verschillende partijen betrokken bij de school.
- Duidelijkheid over de financiering vanuit de gemeente, zodat de hulp gecontinueerd kan worden.
- Duidelijkheid bij gemeente en samenwerkingsverbanden over welke ondersteuning en zorg door welke partij betaald wordt (bv. financiering van zorg in onderwijstijd).
- Communicatie en afstemming kan bevorderd worden door privacyaspecten rondom AVG vooraf duidelijk af te stemmen onderling.
- Belang van inzetten op een gedeelde visie tussen onderwijs en jeugdzorgpartners.
- Afspraken maken over de regievoering en verantwoordelijkheid van taken.
- Borging in beleid en bestuur: beleidskader ondersteunt de praktijk, afspraken over wie wat betaalt en monitoring & evaluatie vindt plaats.
- Betere samenhang en integratie van onderwijs, ondersteuning en zorg.
- Meer stabiliteit in personeel binnen de organisatie en stabiliteit in begeleiders van een kind.

Schoolniveau

- Investeren in onderlinge relaties, door bijvoorbeeld de jeugdzorgpartner zoveel mogelijk te betrekken bij het team en overleggen.
- Visie ontwikkelen over de inzet van, en samenwerking met jeugdzorgpartners.
- Organiseren van een werkplek voor de jeugdzorgpartner.
- Afspreken van goede randvoorwaarden: voldoende tijd en deskundigheid, korte lijnen.

Leraarniveau

- Verwachtingen uitspreken naar elkaar bij de start van een traject met een leerling wordt gezien als een belangrijke bevorderende factor in de samenwerking.
  - Afspraken maken over de regievoering, het nemen van initiatief, taakverdeling en eindverantwoordelijkheid.
  - Heldere communicatie door regelmatig overleg met elkaar te voeren.
  - Kennis met elkaar delen, afstemmen en meer aandacht voor evaluatie van trajecten.
  - Open-feedback klimaat creëren.
  - Belang van kind centraal stellen en oog hebben voor invloed van omgeving.
  - Kennis hebben van de doelen van een ander en elkaar ondersteunen in het behalen van deze doelen.
  - Bij groot aantal betrokken jeugdzorg partners doelgericht blijven en taken, verantwoordelijkheden bespreken.
- Elkaar kennen, weet hebben van elkaars werkwijze en hierop aansluiten is helpend in de onderlinge samenwerking.
- Fysieke aanwezigheid van jeugdzorgpartner binnen de school; lijnen zijn korter, contact laagdrempeliger en meer realistisch beeld van het onderwijs wat zich uit in meer passende adviezen. Jeugdzorgpartner is sneller op de hoogte van verandering van situatie bij het kind waardoor beter aangesloten kan worden.